

За нашу і вашу волю!

ПРАВАДА

№ 7

КРАСАВІК 1990 г.

Modern History Archives
Archiv Narodowy History
Rok 1990, kwiecień 1990

Выданьне Лепельскай аб'яднанай групы падтрымкі БНФ „Адраджэньне“

ЯК НЕФАРМАЛЫ ВЫБАРЫ «ПРАВАДА»

На Лепельскай выбарчай акрузе балатавалася 2 кандыдаты ў дэпутаты: першы сакратар Лепельскага райкаму партыі Іван Шакола ды генерал-маёр з палітдэзыдзелу арміі Мікола Асінці. Ніводзін з іх не набраў неабходнай колькасці галасоў. Абодва ўлены пераможы. Чаму ж так здарылася?

Ня будзем аналізаваць прычыны паражэння невядомага нам дагэтуль генерала. Ён, можна казаць, атрымаў перамогу, схіліўшы на свой бок амаль палову выбаршчыкаў. А вось чаму не прайшоў вядомы кожнаму жыхару раёну першы сакратар?

У райкаме ва ўсім абвінавачваюць нефармалаў. Есць доля праўды ў гэтым. Так, мы выдалі тысячу лістовак з заклікам выкрэсліваць двух кандыдатаў. Так, мы, не праводзячы афіцыйных ды неафіцыйных сходаў, заклікалі сяброў, знаёмых, сваякоў галасаваць супроць двух кандыдатаў. Так, мы ў 5-м нумары «Прамень» змясцілі зварот да выбаршчыкаў, у якім прасілі таго ж. Аднак жа ня болей паловы выбаршчыкаў читалі ды чулі нашы заклікі. Дый ня ўсе чытачы ды слухачы нашы нагаджаліся з намі. Дык у чым жа справа?

Ня буду хапацца за эканамічныя прычынны першага сакратара ў пытаньнях гаспадараньня ў раёне, якія ў яго, безумоўна, ёсць, бо сам ня ўпэўнены ў тым абгрунтаванасці. Дый большасць людзі ня невядомыя. Слышыся толькі на ідэялагічных кірках фактычнага гаспадара раёну.

Самая галоўная прамашка — жорсткая вайна райкамаўцаў, абодвух сябрам ды прыхільнікам БНФ з трыбун устх маштаваў форумаў, сходаў, нарадаў ды старонак раённай прэсы. Думаючы, што гэтым дыскрэдытуваць нас у вачох народу, наменклатуршчыкі самі гэтым стваралі рэкламу новаму народнаму руху. Асабіста гэта адтулася ў апошнія перадвыбарчыя дні, калі «славуці» «Ленінскі сцяг» усё свае дзіды штурнуў у Шушкевіча /гэта значыць у мяне/ ды яго пашлечнікаў. Так, нешматлікія прыхільнікі пануючай ролі КП СС верылі ўсёй гэтай бруднай хлусьні. Аднак большасць людзі асвоілі галаву дыкаўнасць ды таямнічы «інсургентаў», якія так не даспадобы прафесійным партыйцам. І лепельцы ішлі да нас, цікавіліся нашым праграмай, прэсай. Дый пераконваліся ў нашым шчырым бескарнальным жаданні змяніць старацкае гонаванне народу ў лепшы бок. Шмат хто, разуверыўшыся ў добрасумленнасці, шчырасці ды жаданні служыць народу партыйных босаў самых розных рангаў і нават ня ведаючы нашых пазіцыяў ды поглядаў, разважаў даслоўна так: «Раз партыя супроць іх паўстала, значыць добрую справу задумалі хлопцы». Контрпрапаганда нашых дзейняў ператварылася ў прамую агітацыю за нас. Гэта — карань паражэння на выбарах шматлікіх партыйных наменклатуршчыкаў па ўсёй Беларусі. Тут мне могуць запытаць, што сярод абраных зь першага разу дэпутатаў Вархоўнага Савету 13% партыйцаў. Гэта так. Аднак ня трэба атаясамліваць сумленных шэрагоў членаў партыі з прагнідай партыйнай наменклатурай. І большасць сяброў ды лідэраў БНФ, якія былі абраныя, таксама партыйныя.

Другая прамашка. Першы сакратар пад час сустрэчы з выбаршчыкамі паказаў кансерватыўнасць ды реакцыянасць сваіх поглядаў. Ён выказаўся супроць перамяну Канстытуцыі /у адказе на пытаньне аб адноснасці да 6-га вартыкулу/, паколькі заход-

нія Канстытуцыі не пераглядаюцца па 200 год. Ён не жадае ўвядзення шматпартыйнай сістэмы ў краіне, паколькі на дадзеным этапе нашага развіцця гэта выкліча дэстабілізацыю абстаноўкі. Ён не падтрымаў прапанову распачаць збор палітсаў пад зваротам у Прэзідыум надаць Лепелю дзяржаўны гандаль замест кааператыўнага, паколькі з 1991 году цэны на прадукты харчавання будуць аднолькавыя — што кааператыўныя, што дзяржаўныя /?/. І г.д.

Трэцяя прамашка. Дробязь, якая выклікала пэлы ажытаж. Першы сакратар не стрымаў слова! Абяцаў выбаршчыкам з сакавіка акасаваць талоні на гарэлку, а іх выдалі перад самымі выбарамі.

Чацьвертая прамашка. Раённая газета апошнім часам працягвала ўпарта прытчываць устх аўтараў «Прамень» ды сяброў БНФ і журналістаў «Бруднай бялізны» іх жаданні. А людзі ж разумеюць, што той, хто піша ў «Ленінскі сцяг», неабавязкова павінен працаваць у райкаме. Зноў вядомая танная хлусьня.

Пятая прамашка. Не можна было б нават назваць першай. Сакратар насуперак волі гараджанаў упарта імкнуўся змяніць статус Лепеля з гораду вабласнога падпарадкаваньня ў падпарадкаваньне раённае. Да сённяшняга дня лепельцы абураліся такім рашэннем.

Шостая прамашка. Далёка ня ўстх задавальнялі дарагія забавы пад час святаў ды юбілеяў. Як можа ўспрымаць дарагія ёлку ды рэканструкцыю гарадскога парку той, хто жыве ў прыватнай развалосе, а чарга на жыллё вымяраецца нават не дзесяткам год, ды той, хто працуе жыццё без тэлефонаў, а будаўніцтва АТС законсервавана. Дый «гёрдасць» раёну — стадыён — далёка ня ўстм ўспрымаецца адназначна.

Сёмая прамашка. Райкам зрабіў усё магчымае, каб сарваць намераны на 25 лютлага мітынг. Так, гарвыканкам адмовіў у санкцыі на яго правядзеньне, паколькі заяўка была пададзена не па форме ды меней як за 10 дзён да пачатку акцыі. Аднак мы нагаджаліся з 300 рублям штрафам і зьбіраліся яе праводзіць. Ды вось за 20 хвілін да пачатку зь мейсца, прызначанага для мітынгу, я быў ветліва запрошаны намеснікам начальніка міліцыі Галаём на размову з начальнікам міліцыі ўсяго на 2 хвіліны. У размове, зноў жа ветлівай, удзелнічалі начальнік КДБ ды пракурор. Працягвалася яна за гадзіну. Як потым стала вядома, сцэнарый гэты быў загадзя распрацаваны ў райкаме. Мітынг не адбыўся. Аднак яго зрыў зрабіў большую справу, чым бы сказаныя на ім прамовы. Як шчунальцы опрута горад абшталі чуток: «Мітынгу пабаяліся», «Шушкевіча арыштавалі». Глумачэнне «Ленінскага сцягу» над загалоўкам «Як Шушкевіч мітынг арганізоўваў» толькі масла ўвагонь падліло, бо надрукаванае ў райгазэце заўсёды ды справядліва ўспрымаецца ў адваротнай інтэрпрэтацыі. За адзін дзень райкам адварнуў ад сябе тысячы выбаршчыкаў. А «Ленінскі сцяг» аказаў сваёму патрону мядзведжую паслугу.

Больш дробязня прамашкі ў дзейнасці гаспадароў раёну з чырвонага будынку пералічваюць ня варта. Прычына паражэння на выбарах высвятляецца яскрава. Лочацца толькі здзівіцца, чаму яе ня бачаць у райкаме? Абвінавачваюць ва ўсім нефармалаў, а сябе лічаць блэгрэшнімі святамі. Няўжо там думаюць, што народ наш зусім дурны ды забіты-іёмны, таму і млоку не раздумваючы на вуду франтоўцаў, сьлёпа адмовіўшы ў даверы «дзействі-

За нашу і вашу волю!

ПРАМЕНЬ

№ 7

КРАСАВІК 1990 г.

Выданьне Лепельскай аб'яднанай групы падтрымкі БНФ „Адраджэньне“

ЯК НЕФАРМАЛЫ ВЫБАРЫ «ПРАЗАМІ»

На Лепельскай выбарчай акрузе балатавалася 2 кандыдаты ў дэпутаты: першы сакратар Лепельскага райкаму партыі Іван Шакола ды генерал-маёр з палітдэззызелу арміі Мікола Асінці. Ніводзілі з іх не набраў неабходнай колькасці галасоў. Абодва ўлены пераможцамі. Чаму ж так здарылася?

Ня будзем аналізаваць прычыны паражэння невядомага нам дагэтуль генерала. Ён, можна казаць, атрымаў перамогу, сыхітушы на свой бок амаль палову выбаршчыкаў. А вось чаму не прайшоў вядомы кожнаму жыхару раёну першы сакратар?

У райкаме ва ўсім абвінавачваюць нефармалаў. Есць доля праўды ў гэтым. Так, мы выдалі тысячу лістовак з заклікам выкрэсліваць двух кандыдатаў. Так, мы, не праводзячы афіцыйных ды неафіцыйных сходаў, заклікалі сяброў, знаёмых, сваякоў галасаваць супроць двух кандыдатаў. Так, мы ў 5-м нумары «Праменя» змясцілі зварот да выбаршчыкаў, у якім прасілі таго ж. Аднак жа ня болей паловы выбаршчыкаў читалі ды чулі нашы заклікі. Ды і ня ўсе чытачы ды слухачы нашы нагаджаліся з намі. Дык у чым жа справа?

Ня буду хапацца за эканамічныя прычынны першага сакратара ў пытаньнях гаспадараньня ў раёне, якія ў яго, безумоўна, ёсць, бо сам ня ўпэўнены ў іх абгрунтаванасці. Ды і большасць людзі ня невядомыя. Слынюся толькі на ідэялагічных хібах фактычнага гаспадара раёну.

Самая галоўная прамашка — жорсткая вайна райкамаўцаў, абодуленая сябрам ды прыхільнікам БНФ з трыбун устх маштаваў форумаў, сходаў, нарадаў ды старонак раённай прэсы. Думаючы, што гэтым дыскрэдытуваць нас у вачох народу, наменклатуршчыкі самі гэтым отваралі рэкламу новаму народнаму руху. Асабліва гэта адчулася ў апошнія перадвыбарчыя дні, калі «славуці» «Ленінскі сцяг» усё свае дэзды штурнуў у Шушкевіча /гэта значыць у мяне/ ды яго пашлечнікаў. Так, нешматлікія прыхільнікі пануючай ролі КП СС верылі ўсёй гэтай бруднай хлусьні. Аднак большасць людзі ахоптваля цыкаўнасць ды таямнічых «інсургентаў», якія так не даспадобы прафесійным партыйцам. І лепельны ішлі да нас, цікавіліся нашым праграмай, прэсай. Ды і пераконваліся ў нашым шчырым бескарнасным жаданні змяніць старацкае гонаванне народу ў лепшы бок. Імат хто, разуверыўшыся ў добрасумленнасці, шчырасці ды жаданні служыць народу партыйных босаў самых розных рангаў і нават ня ведаючы нашых пазіцыяў ды поглядаў, разважаў даслоўна так: «Раз партыя супроць іх паўстала, значыць добрую справу задумалі хлопцы». Контрпрапаганда нашых дзейняў ператварылася ў прамую агітацыю за нас. Гэта — карань паражэння на выбарах іматлікіх партыйных наменклатуршчыкаў па ўсёй Беларусі. Тут мне могуць запытаць, што сярод абраных зь першага разу дэпутатаў Вархонага Савету 23 партыйцаў. Гэта так. Аднак ня трэба атаясамліваць сумленных шэраговых членаў партыі з прагнідай партыйнай наменклатурай. І большасць сяброў ды лідэраў БНФ, якія былі абраныя, таксама партыйныя.

Другая прамашка. Першы сакратар пад час сустрэчы з выбаршчыкамі паказаў кансерватыўнасць ды реакцыянасць сваіх поглядаў. Ён выказаўся супроць перамяну Канстытуцыі /у адказе на пытаньне аб адноснасці да 6-га вартыкулу/, паколькі заход-

нія Канстытуцыі не пераглядаюцца па 200 год. Ён не жадае ўвядзення іматпартыйнай ототэмы ў краіне, паколькі на дадзеным этапе нашага развіцця гэта выкліча дэстабілізацыю абстаноўкі. Ён не падтрымаў прапанову распачаць збор подпісаў пад зваротам у Прэзідыум надаць Лепелю дзяржаўны гандаль замест кааператыўнага, паколькі з 1991 году цэны на прадукты харчавання будуць аднолькавыя — што кааператыўныя, што дзяржаўныя /?/. І г.д.

Трэцяя прамашка. Дробязь, якая выклікала пэлы ажыятаж. Першы сакратар не стрымаў слова! Абяцаў выбаршчыкам з сакавіка акасаваць талоны на гарэлку, а іх выдалі перад самымі выбарамі.

Чацьвертая прамашка. Раённая газета апошнім часам працягвала ўпарта прытываць устх аўтараў «Праменя» ды сяброў БНФ і журналістаў «Бруднай бялізны» іх жывыя. А людзі ж разумець, што той, хто піша ў «Ленінскі сцяг», неабавязкова павінен працаваць у райкаме. Зноў выдавочная танная хлусьня.

Пятая прамашка. Не можна было б нават назваць першай. Сакратар насуперак волі гараджанаў упарта ткнуўся змяніць статус Лепеля з гораду вабласнога падпарадкаваньня ў падпарадкаваньне раённае. Да сённяшняга дня лепельцы абураліся такім рашэннем.

Шостая прамашка. Далёка ня ўстх задавальнялі дарагія забавы пад час святаў ды юбілеяў. Як можа ўспрымаць дарагія ёлку ды рэканструкцыю гарадскога парку той, хто жыве ў прыватнай развалосе, а чарга на жыллё вымяраецца нават не дзесяткам год, ды той, хто працуе жыццё без тэлефонаў, а будаўніцтва АТС законсервавана. Ды і «гёрдасць» раёну — стадыён — далёка ня ўстм ўспрымаецца адназначна.

Сёмая прамашка. Райкам зрабіў усё магчымае, каб сарваць намераны на 25 лютлага мітынг. Так, гарвыканкам адмовіў у санкцыі на яго правядзеньне, паколькі заяўка была пададзена не па форме ды меней як за 10 дзён да пачатку акцыі. Аднак мы нагаджаліся з 300 рублям штрафам і зьбіраліся яе праводзіць. Ды вось за 20 хвілін да пачатку зь мейсца, прызначанага для мітынгу, я быў ветліва запрошаны намеснікам начальніка міліцыі Галаём на размову з начальнікам міліцыі ўсяго на 2 хвіліны. У размове, зноў жа ветлівай, удзелнічалі начальнік КДБ ды пракурор. Працягвалася яна за гадзіну. Як потым стала вядома, сцэнарый гэты быў загадзя распрацаваны ў райкаме. Мітынг не адбыўся. Аднак яго зрыў зрабіў большую справу, чым бы сказаныя на ім прамовы. Як ічунальцы опрута горад абшталі чуток: «Мітынгу пабаяліся», «Шушкевіча арыштавалі». Глумачэнне «Ленінскага сцягу» над загалоўкам «Як Шушкевіч мітынг арганізоўваў» толькі масла ўвагонь падліло, бо надрукаванае ў райгазэце заўсёды ды справядліва ўспрымаецца ў адваротнай інтэрпрэтацыі. За адзін дзень райкам адварнуў ад сябе тысячы выбаршчыкаў. А «Ленінскі сцяг» аказаў сваёму патрону мядзведжую паслугу.

Больш дробязня прамашкі ў дзейнасці гаспадароў раёну з чырвонага будынку пералічваліся ня варта. Прычына паражэння на выбарах высвятляецца яскрава. Лочацца толькі здывіцца, чаму яе ня бачаць у райкаме? Абвінавачваюць ва ўсім нефармалаў, а сябе лічаць блэгрэшнімі святамі. Няўжо там думаюць, што народ наш зусім дурны ды забіты-іфмы, таму і клопу не раздумваючы на вуду франтоўцаў, сьлёпа адмовіўшы ў даверы «дзействі-

Толькі ў 2001 годзе ў светкае оўрачэнне стралілі ў іх голыя, што ім не з'явіліся выбарчыя ўдзельнікі ў ні бок ні грочай, ні тунікай, ні "дэмакратыі", ні гарлачынныя карткі як па часе і барачы, так і "дзень выбараў".

УЛАДЗІМІР ШУНКЕВІЧ

ПАСХАЛІЯ НА 1991—2011 ГОДЫ

(даты ўказаны па старому стылю)

Годы	Начало Велікаго поста	Зерное воскресенье	Пасха	Дата святой трыцы
1991	14 январа	18 марта	25 марта	13 мая
1992	3 февраль	6 апреля	13 апреля	1 июня
1993	25 январа	29 марта	5 апреля	24 мая
1994	7 февраль	11 апреля	18 апреля	6 июня
1995	30 январа	3 апреля	10 апреля	29 мая
1996	22 январа	25 марта	1 апреля	20 мая
1997	3 февраль	7 апреля	14 апреля	2 июня
1998	26 январа	30 марта	6 апреля	25 мая
1999	18 январа	22 марта	29 марта	17 мая
2000	7 февраль	10 апреля	17 апреля	5 июня
2001	22 январа	26 марта	2 апреля	21 мая
2002	11 февраль	15 апреля	22 апреля	10 июня
2003	3 февраль	7 апреля	14 апреля	2 июня
2004	19 январа	22 марта	29 марта	17 мая
2005	7 февраль	11 апреля	18 апреля	6 июня
2006	30 январа	3 апреля	10 апреля	29 мая
2007	15 январа	19 марта	26 марта	14 мая
2008	4 февраль	7 апреля	14 апреля	2 июня
2009	26 январа	30 марта	6 апреля	25 мая
2010	11 январа	15 марта	22 марта	10 мая
2011	31 январа	4 апреля	11 апреля	30 мая

ПРАВОСЛАВНЫЙ ЦЕРКОВНЫЙ КАЛЕНДАРЬ НА 1990 ГОД.

ИЗДАНИЕ МОСКОВСКОЙ ПАТРИАРХИИ.

ПАВАЖАНЫ УЛАДЗІМІР КАНСТАНЦІНАВІЧ

І астатнія члены суполкі, вельмі удзячны Вам за тую справу якую Вы робіце, і вельмі зацікавалены тым, што яшчэ засталася такіх людзей як Вы.

Прыміце калі ласка маё шчырае асвятраванне па выданне Вашай газеты Прамень.

Прабачце за памылкі бо не вельмі часта прыходзіцца пісаць на роднай мове.

Міве Беларусь!

НАВУЧЭНЕЦ ЛГМТ. А.П.

АД РЕДАКЦЫІ: ліст падарэны бяз праўкі.

ЦЕНРАШАЛЬСТВА

Добра ведаючы, што выданне "Праменя"

аб'явілі пра нятанна, супрацоўнікі СПТВ-175 сабралі 28 рублёў ды перадалі ў рэдакцыю.

Душэўка быў скліканы партыйны з'езд, на якім кіраўнікі СПТВ пачалі шукаць з'яўляючы, тым самым парушаючы канстытуцыйныя гарантыі ды элементарныя чалавечыя правы. Працоўнікі СПТВ-175 не спало аліся ды далі дастойны адпор "рэжым" адміністрацарам ды аналагетам сталінізму. Больш таго, ці ня гэты разбор паўплываў на тое, што сакратар партарганізацыі СПТВ дамітрэў" ні быў абраны ў абласны Савет.

Ды якой жа ступені трэба сябе закансерваваць, калі трэба мець у душы страху ды злосьці, ды чаго быць бездухоўным ды безкультурным, каб вышэйнапісанымі дзеяннямі выстаяць сябе на сьмэх усёму раёну.

З чым і выншваем адміністрацыю СПТВ-175!

ЛАВЗАЦІ

АД РЕДАКЦЫІ. Адміністрацыя ды іншыя работнікі СПТВ-175 абураліся, што ў "Прамені" а з'яўляючыя назвалі іх калекцыям вучылішча: на "се ж узды" ўдзел у складанні. Гарадзімак. Трэба было пазначыць: "гэты супрацоўнік".

ЧАМУ Я У ФРОНТ ПАЙШОУ

Многія сябры задаюць мне пытаньне: чаму я пайшоў у БНФ? Думаю, гным гэта таксама будзе вядома цікава. Адазваю.

Я на веру ніякай гэта грамадскай сілы, бо адусюль чую толькі прагоныя словы ды абяцанні, а

краіна па-ранейшаму з касмічнай хуткасцю ідзе ў бяду. Рэальныя прапановы затармазны гэты паліт я убачыў у Праграме БНФ. Проста, даступна, лёгка гэта зрабіць. Ды была ў тым, што ня па нутру нашаму запартыянаму ўраду падказкі нейкіх там Халоду. Дык якім чынам зварухнуць гэты сонны ўрад? Зноў вельмі проста. Зьмяніць яго на прадаўнікоў народу, якіх сапраўды жадае наш з вамі дабрабыт. А імг зьяўляюцца нікто іншыя, як кіраўнікі Народных Фронтаў. Толькі для гэтага падтрымаць іх павінны і я, і ты, і ён.

Ці ня олухайце правакатараў, якія сьцьвярджаюць, быццам Народны фронт хоча адзядзьялення Рэспублікі ад Саюзу і выгнаньня небеларусаў зь Беларусі. Так можа заяўляць толькі той, хто ў вочы ня бачыў Праграму БНФ. Пачытайце яе і вы не пабачыце сказаць даўно забытую фразу: "за дружбу народаў" фронт!

ШАСНАЦІАЦІАЛДОВЫ СЯБРА БНФ

РАЁННЫЯ БУДНІ

Яшчэ да выбараў я пачуў у сьбенах РАПА такую гісторыю. Аграном Рапа Шуневіч А.І., будучы ў калгасе "Салот", у час размовы выказаў меркаваньне, што ні адзін, ні другі кандыдат у дэлегаты Вярхоўнага Савету БССР ня будзе адстойваць інтарэсы працоўных, і ён асабіста выкрэсьліць абодвух. Страшэнны "кримінал" прафарг калгасу Дзятлава Дзюна Рыгораўна жуенька данесла сакратару райкаму прафсаюзу, сакратару партыйнай арганізацыі РАПА Каліноўскай Адзе Канстанцінаўне. Апошняя тут жа пераказала пачутае ў райкам ды занялася рассьледаваньнем "кримінала", ад сябе дадаючы ды вышукваючы неверагодныя гісторыі. У той жа час паведаміла сама, а можа праз райкам, начальніку раённага адзядзелу МУС, і той выклікаў парашальніка лепельскай "святлой" ідэалёгіі, заснаванай на падкалістве, страху, замешанай на жлобскіх ды амаральнасьці у раённы адзядзел міліцыі.

Начальнік адзядзелу, чалавек разважлівы, зразумеў, што тут парушаюцца вартыкул 50 Канстытуцыі БССР, вартыкул 47 Закону аб выбарах, вартыкул 19 Дэклярацыі правоў чалавека. Ён зразумеў, што ўсе абвінавачваньні безпадстаўныя, амаральныя па сваёй сутнасьці ды папрасіў прабачэньня.

Нельга чакаць прабачэньня ад райкаму ці ад бяднік запаложаных жанчын, якія ад страў і бацьку, і маці прададуць. А калі яшчэ нейкую дзясчатку накінуць да пенсіі ці заробку, дык і дзядей не пашкадуць. Не шкадавалі ж людзей падобныя ім у трыцятых гадох, пішучы даносы на суседзю, знаёмых. Іхнімі асвятраві запалоўна зямля Курапатаў, Кабылянскай гары, парку Чалоськінаў ды іншых страшных мейсцаў Беларусі. Цяпер гэтыя "ніндрэўні" чакаюць свайго часу. Толькі дарэмна чакаеце. Ня будзе трыцятых! Прайшоў ваш час. Кусайце сябе за локці.

Людзі! Ні бойцеся казаць праўду. Гэта нашая галоўная зброя супроць беззаконьня, супроць бездухоўнасьці, супроць неасталінізма. Будзем жа людзьмі.

Міве Беларусь!

ПЕРАПЕЧКА.

АД РЕДАКЦЫІ: га Лепелю ходзяць чуткі, што Шуневіча А.І. арыштоўвалі, а потым саслалі на час выбараў зь Лепеля. Гэта няпраўда. Падстаў для арышту не было, а з гораду Шуневіч выехаў 23 лютага на вучобу ў ВСТА. Кром падвышэньня кваліфікацыі ён закончыў 7 сакавіка, здаўшы на выдатна ўсе іспыты.

І яшчэ. Мн сьпецыяльна сустрэліся з аўтарам: ці не нафта рэзка ён абвінавачвае дзвюх жанчын. Аўтар адказаў, што меў на ўвазе не менавіта іх, а ўвогуле шматлікіх жанчын-наменклатуршчыц, якія сьлужаць адпаведнаму Богу ня за ідаю ды сумленне, а за страх ды трываньне.

ЯК ФРОНТ У ЛЕПЕЛІ ВЯЧЭРАУ

24 лютага закончыўся перадыбарчы мтынг у Бушачы. Іду зь менскімі фронтцамі на іх "Кыгулькі" у сталіну. За саполі тых па дарозе асьбіт. Запрашаю да сябе на кату:

— Дом якраз на ўзбочыне менскай шашы знаходзіцца. А салы ды мяса менскія кашаю.

Няк не пагаджаюцца хлопцы. Ня хочунь у чатырох гаспадыню турськаць. Просяць завезьці іх у сталючку.

Субота. Рабочыя жарчунь не працуюць. Таму

Толькі ў 2007 годзе светкае святае страліць у гэты годзі, што мы не звычайна выбарчымі і адзінамі ў бок ні грэчэй, ні тунісцаў, ні італьянцаў, ні гармацыйныя артклямы як па часе і барачны галашынг, так і "дзень выбараў".

УЛАДЗІМІР ШУНКЕВІЧ

ПАСХАЛІЯ НА 1991—2011 ГОДЫ

(даты ўказаны па старому стылю)

Годы	Начало Велікаго поста	Зерное воскресенье	Пасха	Дата святой трыцы
1991	14 январа	18 марта	25 марта	13 мая
1992	3 февраль	6 апреля	13 апреля	1 июня
1993	25 январа	29 марта	5 апреля	24 мая
1994	7 февраль	11 апреля	18 апреля	6 июня
1995	30 январа	3 апреля	10 апреля	29 мая
1996	22 январа	25 марта	1 апреля	20 мая
1997	3 февраль	7 апреля	14 апреля	2 июня
1998	26 январа	30 марта	6 апреля	25 мая
1999	18 январа	22 марта	29 марта	17 мая
2000	7 февраль	10 апреля	17 апреля	5 июня
2001	22 январа	26 марта	2 апреля	21 мая
2002	11 февраль	15 апреля	22 апреля	10 июня
2003	3 февраль	7 апреля	14 апреля	2 июня
2004	19 январа	22 марта	29 марта	17 мая
2005	7 февраль	11 апреля	18 апреля	6 июня
2006	30 январа	3 апреля	10 апреля	29 мая
2007	15 январа	19 марта	26 марта	14 мая
2008	4 февраль	7 апреля	14 апреля	2 июня
2009	26 январа	30 марта	6 апреля	25 мая
2010	11 январа	15 марта	22 марта	10 мая
2011	31 январа	4 апреля	11 апреля	30 мая

ПРАВОСЛАВНЫЙ ЦЕРКОВНЫЙ КАЛЕНДАРЬ НА 1990 ГОД.

ИЗДАНИЕ МОСКОВСКОЙ ПАТРИАРХИИ.

ПАВАЖАНЫ УЛАДЗІМІР КАНСТАНЦІНАВІЧ

І астатнія члены суполкі, вельмі удзячны Вам за тую справу якую Вы робіце, і вельмі зацікавлены тым, што яшчэ засталася такіх людзей як Вы.

Прымце калі ласка маё сціглае асвятраванне на выданне Зашай газеты Прамень.

Прабач і за памылкі бо не вельмі часта прыходзіцца пісаць на роднай мове.

Міве Беларусь!

НАВУЧЭНЕЦ ЛГМТ. А.П.

АД РЭДАКЦЫІ: ліст падарэны бяз праўкі.

ЦЕНРАШАЛЬСТВА

Добра ведаючы, што выданне "Прамена"

аб'ёмна і нятанна, супрацоўнікі СПТВ-175 сабралі 28 рублёў ці перадалі ў рэдакцыю.

Дзенька быў скліканы партыйны саюз, на якім кіраўнікі СПТВ пачалі шукаць злучэнняў, тым самым парушаючы канстытуцыйныя гарантыі ды элементарныя чалавечыя правы. Працоўнікі СПТВ-175 не спало аліся ды далі дастойны адпор "рэжым" адміністрацарам ды аналагетам сталінізму. Больш таго, ці ня гэты разбор паўпільваў на тое, што сакратар партарганізацыі СПТВ дамітрэў" ня быў абраны ў абласны Савет.

Ды якой жа ступені трэба сябе закансерваваць, калі трэба мець у душы страху ды злобыці, ды чаго быць бездухоўным ды безкультурным, каб вышэйнапісанымі дэяннямі выстаяць сябе на сьмэх усёму раёну.

З чым і выншваем адміністрацыю СПТВ-175!

ЛАБЗАЦІ

АД РЭДАКЦЫІ: Адміністрацыя ды іншыя работнікі СПТВ-175 абураліся, што ў "Прамені" афіцыйна названы іх калектывам вулкіца: ня "се ж уздыг" і дзел у складках. Параджалася. Трэба было пазначыць: "гэты супрацоўнік".

ЧАМУ Я У ФРОНТ ПАЙШОУ

Многія сябры задаюць мне пытаньне: чаму я пайшоў у БНФ? Думаю, гным гэта таксама будзе вядома цікава. Адазваю.

Я на перу нямаю гэта грамадскай сілы, бо адусюль чую толькі прыгожыя словы ды абяцанні, а

краіна па-ранейшаму з касмічнай хуткасцю ідзе ў бяду. Рэальныя прапановы затармазны гэты паліт я убачыў у Праграме БНФ. Проста, даступна, лёгка гэта зрабіць. Ды была ў тым, што ня па нутру нашаму запартыянаму ўраду падказкі нейкіх там Халодуў. Дык якім чынам зварухнуць гэты сонны ўрад? Зноў вельмі проста. Зьмяніць яго на прадаўнікоў народу, якіх сапраўды жадае наш з вамі дабрабыт. А імі зьяўляюцца нікто іншыя, як кіраўнікі Народных Фронтаў. Толькі для гэтага падтрымаць іх павінны і я, і ты, і ён.

Ці ня олухайце правакатараў, якія сьцьвярджаюць, быццам Народны фронт хоча адзядзьялення Рэспублікі ад Саюзу і выгнаньня небеларусаў зь Беларусі. Так можа заяўляць толькі той, хто ў вочы ня бачыў Праграму БНФ. Пачытайце яе і вы не пабачцеся сказаць даўно забытую фразу: "за дружбу народаў" фронт!

ШАСНАЦІАЦІАЛДОВЫ СЯБРА БНФ

РАЁННЫЯ БУДНІ

Яшчэ да выбараў я пачуў у сьбенах РАПА такую гісторыю. Аграном Рапа Шуневіч А.І., будучы ў калгасе "Салот", у час размовы выказаў меркаваньне, што ні адзін, ні другі кандыдат у дэпутаты Вярхоўнага Савету БССР ня будзе адстойваць інтарэсы працоўных, і ён асабіста выкрэсьліць абодвух. Страшэнны "кримінал" прафарг калгасу Дзятлава Дзюна Рыгораўна жуенька данесла сакратару райкаму прафсаюзу, сакратару партыйнай арганізацыі РАПА Каліноўскай Адзе Канстанцінаўне. Апошняя тут жа пераказала пачутое ў райкам ды занялася рассьледваньнем "кримінала", ад сябе дадаючы ды вышукваючы неверагодныя гісторыі. У той жа час паведаміла сама, а можа праз райкам, начальніку раённага адзядзелу МУС, і той выклікаў парувальніка лепельскай "святлой" ідэалогіі, заснаванай на падкалістве, страху, замешанай на жлобскіх ды амаральнасьці у раённы адзядзел міліцыі.

Начальнік адзядзелу, чалавек разважлівы, зразумеў, што тут парушаюцца артыкул 50 Канстытуцыі БССР, артыкул 47 Закону аб выбарах, артыкул 19 Дэкларацыі правоў чалавека. Ён зразумеў, што ўсе абвінавачваньні безпадстаўныя, амаральныя па сваёй сутнасьці ды папрасіў прабачэньня.

Нельга чакаць прабачэньня ад райкаму ці ад бядняк запаложаных жанчын, якія ад страху і бацьку, і маці прададуць. А калі яшчэ нейкую дзясчатку накінуць да пенсіі ці заробку, дык і дзясцей не пашкажучы. Не шкадавалі ж людзей падобныя ім у трыпцятых гадох, пішучы даносы на суседзю, знаёмых. Іхнімі асвятраві запойна зямля Курапатаў, Кабылянскай гары, парку Чалоськінаў ды іншых страшных мейсцаў Беларусі. Цяпер гэтыя "нігандрэўні" чакаюць свайго часу. Толькі дарэмна чакаеце. Ня будзе трыпцятых! Прайшоў ваш час. Кусайце сябе за локці.

Людзі! Ня бойцеся казаць праўду. Гэта нашая галоўная зброя супроць беззаконьня, супроць бездухоўнасьці, супроць неасталінізма. Будзем жа людзьмі.

Міве Беларусь!

ПЕРАПЕЧКА.

АД РЭДАКЦЫІ: га Лепелю ходзяць чуткі, што Шуневіч А.І. аршытоўвалі, а потым сабралі на час выбараў зь Лепеля. Гэта няпраўда. Падстаў для аршыту не было, а з гораду Шуневіч выехаў 23 лютага на вучобу ў ВСТА. Курон падвышэньня кваліфікацыі ён закончыў 7 сакавіка, здаўшы на выдатна ўсе іспыты.

Ці яшчэ. Мы сьпецыяльна сустрэліся з аўтарам: ці не нафта рэзка ён абвінавачвае дзвюх жанчын. Аўтар адказаў, што меў на ўвазе не менавіта іх, а ўвогуле шматлікіх жанчын-наменклатуршчыц, якія сьлужаць адпаведнаму Богу ня за ідаю ды сумленне, а за страх ды трываньне.

ЯК ФРОНТ У ЛЕПЕЛІ ВЯЧЭРАУ

24 лютага закончыўся перадвыбарчы мтынг у Вушачы. Іду зь менскімі франтоўцамі на іх "Кыгулькі" у сталіну. За саполі тых па дарозе асьбіт. Запрашаю да сябе на кату:

— Дом якраз на ўзбочыне менскай шашы знаходзіцца. А салі ды мяса менскіх зашаю.

Няк не пагаджаюцца хлопцы. Ня хочунь у чатырох газнадна турэмаць. Просяць завезьці іх у сталючку.

Субста. Рабочыя жарчунь не прымуць. Таму

взяў іх у контрпартыю, а сталюўка, што ў нас з'явілася, пільну. Значыцца, Сьвятроўшчына да рэстаўрацыі. Абед. Аднам вось-вось прабе 17 гадзін і ён адчыніцца. Чакаем.

Разам з натоўпам завальваем у фое.
— Гарэлыя нязны! Разыходзьцеся! — даносіцца зьверху маночы голас.
Натоўп выходзіць.
— Ня трэба нам гарэлы. Так бы паесьці, — прасіцца.
— Дольга! Сталы ўсе замоўленыя на вечар.
— Восьць лічэ сталюўка на вакзале, — вгнавата кажу франтоўцам.

П'бонулі тыя — відань і там такое — ды на Менск галоцныя п'ехалі. Да мяне так і не завіталі — хлопцы распалілі.
Справа ня ў тым, што хлопцы з БНФ галоцныя засталіся. Не ўпершыню ім падняўшы страўнік хадзіць ды езьдзіць. Езьдзіўляе тоо, як заручыцца ішчы госьці гораду ды камандзгровачныя вечарамі ў выхадныя дні. Ня з рэнцы ж ім замаўляць столкі ў рэстаране.
Вось вам гасьціннасьць па-лепельску!

УЛАДЗІМЕР ПУШКЕВІЧ

ВЕРШЫ ВЕРЫ БАРОДЗІЧ

КАРАВЕЛЬ БЕЛАРУСІ

Віхар часу гайдае жыцця акян,
І ў такой завгусе
Не мяняе прызначаны курс капітан
Карабля Беларусі.

Віхар часу слабейшых зактуў за борт,
Хтосьці хвалюць змыты.
І ня верыцца, што дабярэцца у порт
Мы на судне разьбітым.

АДЧАЙ

Як маглі Вы мяне
Параўноўваць з сабой
Так пагардліва,
Так бессаромна.
Бачу ў вашай душы
Я карозіі слой
Побач з шэрай пустэчаю цёмнай.
У сумленні я бачу хваробу —
Лепш хварэлі б душэўным азнобам,
Насмакталі з народу крыві
Вам цяпер не адмыцца да гроба

Сярод родных
Чужой адчуваю сябе,
Не сяброўска адміж суседзяў.
Мо зь мяне мох затхнасьці з часам

Жыцьцё абскубе
І сумбур недавер'я працэдзіць.
Я занята маўчу,
Бо дарэмна казаць не хачу,
Калі стол для гасьцей мая маці накрые,

Не магу прачитаць я свой вершык
Хаця і хачу,
Бо ад вершаў у іх алергія...
А гаворка
Злучаецца ў нешта адно —
Пра сваё кожны дае карыта.
Перакрэсьцілі ўсё,

Не крануўшы душы заадно,
Мяшчанскага быту.

Мы гісторыі імат перавязваем ран,
Самі дымім ёй новыя раны.
А гісторыя — не дэтэктыўны раман
І на лёс яе хопіць тыранаў!
Немагчыма гісторыі поступ спыніць,
Палагнаць бізуном немагчыма.

Спрабавалі ужо к камунізму сьпяшыць —
Заблытаўшыся ў догмы, пранесліся мтва.
" " " " " "

Я бачыла душы людзкія,
Абгароджаныя калочым дротам,
У якія цяжка было зазрнуць.
І такія ведаю душы,
Якія штодня мяняюць сваё аблічча.

Замест душы ў некаторых
Я бачыла пустыню.
І яшчэ
Крывыя душы оустракала.

У іх так многа было тлуму...
А ў некаторыя глядзела,
Як у трухлявае дупло.
Восьць многа падрэтушаваных,
Падмаляваных душ,
Замкнутых і адкрытых насыцеж,
Душ-сховішчаў для Муз.

Я бачыла людзкія душы
Без павуцінак дум.
Як нетры ўсьць душа,
Што ўтойвае так многа.
А ўсьць, што прадаецца за рублі.
Я ведаю душу, падобную на джала,
На сьвечку незгасальную. Яна
І скрынку можа даць,
Каб распаліць напалтніча

другой душы

ФРОНТ! ФРОНТ! ФРОНТ!

ПЕСНЯ

Лічына, сьветлы вобраз твой —
Дзяўчэнны наш маяк.
Ай цемра ладзіць нам канвой —
Я добра бачу, як працяг суседняга пляча
Жыве ў мамі плячы,
І людажэрам-крумісачам
Нао не перамагчы!

ПРЫПЕУ:
Фронт! Фронт! Фронт!
Ен маё і тваё абуджэньне,
Ен народу майго адраджэньне!
Фронт! Фронт! Фронт!

Там сталініст, там бюракрат —
Рабы старых ідэй.
Яны ствараюць штурматрад —
Вандэю ўсіх вандэй.
Яны вядуць сьмяротны бой —
Ярлык, дубінка, газ —
І не валодаюць сабой,
Пачуўшы наш адказ:
ПРЫПЕУ.

Я цьвёрда веру ў свой народ,
Абуджаны ад сну.
Вясны адчуўшы надыход,
Вітае ён вясну.
Якія б беды ні былі,
Запомні добра ты:
Каб жыць і выжыць на зямлі,
У фронт яднай шыхты.
ПРЫПЕУ.

Фронт! Фронт! Фронт!
Ен маё і тваё абуджэньне,
Ен народу майго адраджэньне!
Фронт! Фронт! Фронт!

СЯРЖУК СОКАЛАУ-ВОЮШ
НАВАПОЛАЦК

АД РЕДАКЦЫІ: нашага сьбра ды сьбра Фронту Сержука Сокалава-Воюша ў сьлетнім сакавіку прынялі ў саюз ісьсьменьнікаў. Шчыра вітаем яго. Спадзяёмся, што ў хуткім часе там будзе і наша Вера.

ВІТАЕМ КАТАЛІКОУ!

У Лепельскую Раду БНФ завітала 72-хгадовая пенсіянерка Марыя Малахоўская ды выклала цікавы аповяд. Мы й ня ведалі, што на Лепельшчыне існуе каталіцкі рух. Аказваецца, што ў раёне звыш тысяч паліцаў, беларусаў, украінцаў, літоўцаў выказалі жадацьне згуртавацца. Ініцыятары-каталікі ўжо даўно дамагаюцца вяртаньня ім касцёла Сьвятога Казіміра пасля рэстаўрацыі. Не адзіні ліст быў ськраваны і ў Менск, і мясцовым уладам. Аднак пытаньне пакуль не вырашаецца. Уся справа ў тым, што касцёл запланавана рэстаўраваць пад канцэртную залу. У такім выпадку частку сродкаў на рэстаўрацыйныя работы можна спадзяцца з арганізацыяў. А на культуры будынак яны не даліць нічога.
— Мы ж не вінаваты, — са сьвязьмі на вачах вядзе аповяд бабулька, — што ў нас калісьці касцёл адабралі. Няхай жа той, хто зрабіў гэта, расплаціцца грашыма за ўчыненнае сьвятататства.
Не сьвятататства, а значыства — дапацаім ад сябе.
— А мы чым можам дапамагам, — працягвае саба Марыя. — І некалькі грошай на рэстаўрацыю зьбярем, і самі выходзіць працаваць будзем.
І мы некалькі грошай зьбярем. І працаваць

падручнімі ў рэстаўратараў будзем. І заклікаем да гэтага ўсіх сумленных грамадзянаў гораду ды раёну. Не пакнем жа каталікоў сам-на-сам са сваёю бядою! Няхай на здароўе веруюць у свайго Бога. Ды падключваюць да веры ішыя масы насельніцтва. Таму і зрабілася нашае жыцьцё старацкім ды гаротным, што ня маем мы Бога ў душы. Няхай сабе нашым Богам застаецца Фронт, а іхнім — сапраўдны Бог. Абы толькі сьбравалі нашыя Багі паміж сабою. Ад сьброўства гэтага болей карысьці будзе, чым ад музыкі з канцэртнае залы, няхай сабе і арганнай.

Каталікі падалі заяву на рэгістрацыю каталіцкае супольнасьці ў Лепельскі гарвыканкам. Жадаем ім посьпехаў.
Калі каго зацікавіць каталіцкі рух на Лепельшчыне, зьвяртайцеся да нас ці на адрас: 211180, Лепель, Пушкінская, 6, Ермаловіч Станіслаў.

ЛЕПЕЛЬСКАЯ РАДА БНФ.

ПРЫВІТАНЬНЕ СЯБРЫ

Сьвіны атрымаў ад вас 5-ты нумар "Праменя". Дзякуй. Виславіце і надалей па аднаму асобнітку. У сваю чаргу я дасылаю вам 2 асобнікі першага нумару варшанскай газеты "Кудейна". Яе выдае наша Рада БНФ. Можа там, у Лепелі, вам будуць тра-

взяў іх у кантрабанду, сталюўка, што ў іх на вярнім плячу. Значыцца. Сьмерцю вымагала да расьцяжкі. Абед. Аднам вось-вось прабо 17 гадзіна і ён адчыніцца. Чакаем.

Разам з натоўпам завальваем у бок.
— Гарэліт някі! Разыходзьцеся! — даносіцца зьверху маночы голас.
Натоўп выходзіць.
— Ня треба нам гарэліт. Так бы паесьці, — прасіцца.
— Дельга! Сталы ўсе замоўленыя на вечар.
— Восьць лямпа сталюўка на вакзале, — вгнавата кажу франтоўцам.

Ізбонлі тья — відань і там такое — ды на Мёнск галоцныя пехалі. Да мне так і не завіталі — хлопаты распалілі.

Справа ня ў тым, што хлопцы з БНЗ галоцныя засталіся. Не ўпершыню ім падняўшы страўніку хадзіць ды ездзіць. Зьдзіўляе тоё, як харчуніца іныя госьці гораду ды камандзіровачыны вечарам у выхадныя дні. Ня з рэнцы ж ім замаўляць столкі ў рэстаране.
Вось вам гасьціннасьць па-лепельску!

УЛАДЗІМЕР ПУШКЕВІЧ

ВЕРШЫ ВЕРЫ БАРОДЗІЧ

КАРАВЕЛЬ БЕЛАРУСІ

Віхар часу гайдае жыцьця акян,
І ў такой завгусе
Не мяняе прызначаны курс капітан
Карабля Беларусі.

Віхар часу слабейшых зактуў за борт,
Хтосьці хвалюць змыты.
І ня верыцца, што дабярэцца у порт
Мы на судне разьбітым.

АДЧАЙ

Як маглі Вы мяне
Параўноўваць з сабой
Так пагардліва,
Так бессаромна.
Бачу ў вашай душы
Я карозіт слой
Побач з шэрай пустэчаю цёмнай.
У сумленні я бачу хваробу — азноб,
Лепш хварэлі б душэўным азнобам.
Насмакталі з народу крыві
Вам цяпер не адмыцца да гроба

Сярод родных
Чужой адчуваю сябе,
Не сяброўска адміж суседзяў.
Мо зь мяне можа затхнасьці з часам

Жыцьцё абскубе
І сумбур недавер'я працягнецца.
Я занята маўчу,
Бо дарэмна казаць не хачу,
Калі стол для гасьцей мая маці накрые,
Не магу прачытаць я свой вершык
Хаця і хачу,
Бо ад вершаў у іх алергія...
А гаворка
Злучаецца ў нешта адно —
Пра сваё кожны дае карыта.
Перакрэсьцілі ўсё,

Не крануўшы і душу заадно,
Мяшчанскага быту.

Мы гісторыі імат
перавязваем ран,
Самі дымім ёй новыя раны.
А гісторыя — не дэтэктыўны раман
І на лёс яе хопіць тыранаў!
Немагчыма гісторыі поступ

Палагнаць бізуном немагчыма.
Спрабавалі ўжо к камунізму
Заблытаўшыся ў догмы,
пранесьліся мтва.

Я бачыла душы людзкія,
Абгароджаныя калочым дротам,
У якія цяжка было зазірнуць.
І такія ведаю душы,

Якця штодня
Мяняюць сваё аблічча.
Замест душы ў некаторых
Я бачыла пустыню.

Крывыя душы оустракала.
У іх так многа было тлуму...
А ў некаторых глядзела,
Як у трухлявае дупло,
Восьць многа падрэтушаваных,
Падмаляваных душ,
Замкнутых і адкрытых насцьцеж,
Душ-сховішчаў для Муз.
Я бачыла людзкія душы
Без павуцінак дум.
Як нетры ўсёць душа,
Што ўтойвае так многа.
А ўсёць, што прадаецца за рублі.
Я ведаю душу, падобную на джала,
На сьвечку незгасальную. Яна
Іскрынку можа даць,
Каб распаліць

напалтыгча

другой душы

1990. ЛЕПЕЛЬ.

ФРОНТ! ФРОНТ! ФРОНТ!

ПЕСЬНЯ

Айчына, сьветлы вобраз твой —
Дзяўчынны наш маяк.
Ай цемра ладзіць нам канвой —
Я добра бачу, як
Працяг суседняга пляча
Жыве ў мамі плячы,
І людажэрам-крумісачам
Нао не перамагчы!
ПРЫПЕЎ:
Фронт! Фронт! Фронт!
Ен маё і тваё абуджэньне,
Ен народу майго адраджэньне!
Фронт! Фронт! Фронт!

Там сталініст, там бюракрат —
Рабы старых ідэй.
Яны ствараюць штурматрад —
Вандэю ўсіх вандэй.
Яны вядуць абмяротны бой —
Ярлык, дубінка, газ —
І не валодаюць сабой,
Пачуўшы наш адказ:
ПРЫПЕЎ.

Я цьвёрда веру ў свой народ,
Абуджаны ад сну.
Вясны адчуўшы надыход,
Вітае ён вясну.
Якця б беды ні былі,
Запомні добра ты:
Каб жыць і выжыць на зямлі,
У фронт янай пыхты.

ПРЫПЕЎ:
Фронт! Фронт! Фронт!
Ен маё і тваё абуджэньне,
Ен народу майго адраджэньне!
Фронт! Фронт! Фронт!

СЯРЖУК СОКАЛАУ-ВОЮШ
НАВАПОЛАЦАК

АД РЕДАКЦЫІ: нашага сёбра ды сёбра Фронту Сержука Сокалава-Воюша ў сьлетнім сакавітку прынялі ў саюз пісьменьнікаў. Шчыра вітаем яго. Спадзяёмся, што ў хуткім часе там будзе і наша Вера.

ВІТАЕМ КАТАЛІКОУ!

У Лепельскую Рату БНЗ завітала 72-хгадовая пенсіянерка Марыя Малахоўская ды выклала цікавы аповяд. Мы й ня ведалі, што на Лепельшчыне існуе каталіцкі рух. Аказваецца, што ў раёне звыш тысяч паліцаў, беларусаў, украінцаў, літоўцаў выказалі жадаць згуртавацца. Італьятары-каталікі ўжо даўно дамагаюцца вяртаньня ім касцёла Сьвятога Казіміра пасля рэстаўрацыі. Не адзіны літ біў ськіраваны і ў Мёнск, і мяісцовым уладам. Аднак пытаньне пакуль не вырашаецца. Уся справа ў тым, што касцёл запланавана рэстаўраваць пад канцэртную залу. У такім выпадку частку сродкаў на рэстаўрацыйныя работы можна спадзявацца з арганізацыяў. А на культуры будынак яны не дадуць нічога.

— Мы ж не вінаватыя, — са сьвязьмі на вачах вядзе аповяд бабулька, — што ў нас калісьці касцёл адабралі. Няхай жа той, хто зрабіў гэта, расплаціцца грашыма за ўчыненне сьвятататства.

Не сьвятататства, а значыства — дапацагем ад сябе.

— А мы чым можам дапамагам, — працягвае саба Марыя. — І некалькі грошай на рэстаўрацыю зьбярем, і самі выходзіць працаваць будзем.

І мы некалькі грошай зьбярем. І працаваць

падручнімі ў рэстаўратараў будзем. І заклікаем да гэтага ўсіх сумленных грамадзянаў гораду ды раёну. Не пакнем жа каталікоў сам-на-сам са сваёй бядою! Няхай на здароўе веруюць у свайго Бога. Ды падключваюць да веры іныя масы насельніцтва. Таму і зрабілася нашае жыцьцё старацкім ды гаротным, што ня маем мы Бога ў душы. Няхай сабе нашым Богам застаецца Фронт, а іхнім — сапраўдны Бог. Абы голыкі сьабравалі нашыя Багі паміж сабою. Ад сьброўства гэтага болей карысьці будзе, чым ад музыкі з канцэртнае залы, няхай сабе і арганнай.

Каталікі падалі заяву на рэгістрацыю каталіцкае супольнасьці ў Лепельскі гарвыканкам. Жадаем ім посьпехаў.

Калі каго зацікавіць каталіцкі рух на Лепельшчыне, зьвяртайцеся да нас ці на адрас: 211180, Лепель, Пушкінская, 6, Ермаловіч Станіслаў.

ЛЕПЕЛЬСКАЯ РАДА БНЗ.

ПРЫВІТАНЬНЕ СЯБРЫ

Сьвінны атрымаў ад вас 5-ты нумар "Праменя". Дзякуй. Виславіце і надалей па аднаму асобнітку. У сваю чаргу я дасілаю вам 2 асобнікі першага нумару варшанскай газеты "Кудейна". Яе выдае наша Рада БНЗ. Можа там, у Лепелі, вам будуць тра-

Глядзі значыць з вываі вайнага места. Калі ласка, на магчымасці набудзьце іх для мяне. Я зьбіраю значыць, прысьвечаныя Беларусі.
Да пабачэння. 9.03.90.

АЛЕСЬ СЯРОЖКІН.
ВОРША.

АД РЕДАКЦЫ. Сябра Алесь. Зьпіг на шапку "Прамень". Бачыш нацыянальную сымболіку? У думках адздыдзілі бел-чырвона-белы Сьвят ды красочныя аблені. Застаўся шчыт з вываі Пагоні ды надпіс "Лепель". Гэта гарб Лепель. Упрыгожыць яго Лепель меў гонар Пагоні за ўдзел у Грунвальдскай бітве зашароў гораду ў 1410 годзе. Такія значыць прадаўца? Лепельскім краязнаўчым музет. Даслаем табе. Дзякуй за "Купейны". Будзем і надалей абменьвацца газэтамі. У вобласці толькі мы пакуль маем овае выданні. Чамусьці маўчаць "Віцебскія званы".

ЯК ВЫЛУЧАЛІ КАНДЫДАТА

У Цэнтральную ды Акруговую выбарчыя камісіі, у рэдакцыю газет "Літаратура і мастацтва" ды "Прамень".

З А Я В А

Просім выбарчыя камісіі адмяніць рашэнне канферэнцыі работнікаў заводу шасьцерань па вылучэнню кандыдата ў дэпутаты Вярхоўнага Савету Беларусі /праходзіла 20 сакавіка 1990 году/, а рэдакцыі газет адпастраваць няправільнае выдзеньне яе сакратаром партарганізацыі заводу Адамам Ташліковічам. Будзем называць толькі памылкі.

1/. Некалькі дэлегатаў, якія былі абраны працоўнымі калектывамі з разлікамі 1 дэлегат на 5 работнікаў, не знайшлі сябе ў сьпісе дэлегатаў, а таму былі пазбаўлены права голасу, які быў прадастаўлены іншым /Марковіч, Буевіч ды інш./.

2/. Адам Ташліковіч заявіў, што канферэнцыя склікана згодна рашэння партбюро, нават не заявіўшы, што роўна за тыдзень да яе ў Савет працоўнага калектыву старшым дыспетчарам заводу Уладзімерам Шушкэвічам ды токарэм Анатолям Мальчэўскім пададзена заява з прозьбай разгледзець пытаньне аб скліканьні канферэнцыі. Савет працоўнага калектыву такога рашэння не прымаў.

3/. Адам Ташліковіч самазвана ўзяўся старшынстваваць на сходзе.

4/. Дэле зты адразу запатрабавалі вырашэць пытаньне аб парадку галасаваньня: тайным ці адкрытым, пакуль аўдыторыя не стамілася і, жадаючы хутчэй вызваліцца не прагаласавала б за адкрытае галасаваньне. Адам Ташліковіч самавольна перанёс апошняе пытаньне на галасаваньне пасля абмеркаваньня кандыдатур.

5/. Абмеркаваўшы кандыдатуры, Адам Ташліковіч ня даў згоды вылучаным кандыдатам у кандыдаты выступіць.

6/. Адам Ташліковіч сам прапанаваў адкрытае галасаваньне, падбухтоўваючы дэлегатаў канферэнцыі падаць голас за яго.

7/. Пры падліку галасоў Адам Ташліковіч асабіста налічыў 67 мандатаў, якія ўзьняліся за адкрытае галасаваньне. Сьледам за ім токар Анатолям Мальчэўскі налічыў 83 такіх галасы /прысутнічала на канферэнцыі 119 дэлегатаў/. Запатрабаваньне часткі дэлегатаў перагаласавань пасля выбару лічылнай камісіі Ташліковіч ігнараваў.

8/. На прапанову Ташліковіча абраць лічылную камісію, дэлегат Пахомаў назваў кандыдатуры токараў Кірэева ды Мальчэўскага. Потым паступілі кандыдатуры начальніка адздыдзела графі ды зарплатаў Мірановіча ды выгубоўчыка Скакуна. Ташліковіч залічыў апошніх два прозьвышчы, праігнараваўшы першыя. На ўкладчэнне Пахомава старшыня ўвагн не зьбіраў.

9/. Некалькі канферэнцыя налічыла, што лічылная камісія была абраная для падліку галасоў за метады галасаваньня, а Ташліковіч адразу прапанаваў галасавань за кандыдатаў у дэпутаты, 45 абураных дэлегатаў пакінулі залу.

10/. На зьвагу кандыдата ў дэпутаты Шушкэвіча, што няма кворуму для галасаваньня /з абраных 150 дэлегатаў у зале засталіся толькі 73 /, Ташліковіч адказаў, што канферэнцыя правамоцная, паколькі на пачатак галасаваньня зарэгістравалася 119 дэлегатаў /кворум быў/.

У выніку за жадаемага раённаму партпарату

кандыдата дырэктара заводу шасьцерань Ганчара прагаласавала адкрытым галасаваньнем 64 дэлегаты, 2 устрымалася, 7 выказалася супроць.

Зацаньне райкаму вышанага! Заводскі партактыв забалатаваў нежадаемага кандыдата ў кандыдаты старшынга дыспетчара Уладзімера Шушкэвіча, якога вылучалі як прадстаўніка БНФ.

Ад імя большасці калектыву заводу просім трыстанцы, да якіх зьвяртаемся, разабрацца ды лічыць канферэнцыю заводу шасьцерань не правамоцнай, а таму несапраўднай. *Устаі 26 ліпеня.*

ГРОМ ПОБЕДЫ, РАЗДАВАЙСЯ!

АНАТОЛІЙ МАЛЬЧЭВСКІЙ, ТОКАРЬ ЗАВОДА ШАСЬЦЕРАЊ

АД РЕДАКЦЫ: вартыкул падаецца бяз правак. Нагадваем, што меркаваньне аўтараў не абавязкова супадае зь меркаваньнем рэдакцыі ды ктраўніцтва БНФ.

Развитие общественно-политической ситуации в стране привело к размежеванию сил, одни из которых последовательно отстаивают принципы социалистического преобразования общества, другие с немелнейшей последовательностью отрицают саму возможность такого преобразования.

Энгельс утверждает: "Всеобъемлющая, раз навсегда законченная система познания природы и истории противоречит основным законам диалектического мышления, но это, однако, не исключает, а, напротив, предполагает, что систематическое познание всего внешнего мира может делать гигантские успехи с каждым поколением". /Энгельс. "Анти-Дюринг", стр. 20. Политиздат. 1977 г./.

С каждым поколением история нашей страны имела не гигантские успехи во всех сферах человеческой деятельности, а значит, и в сфере "систематического познания всего внешнего мира", а зурядное опоздание в болото "социального прогресса". Одни говорят о том, что важнейшим завоеванием социализма является индустриализация страны и забывают об азах диалектики: капиталистическая система производства могла бы произвести "индустриальную революцию" с меньшими затратами. Социализм буквально построен на "костях народа".

Во всякий раз, когда речь заходит о том, что социализм мог иметь более примечательную форму, чем нещадную эксплуатацию масс, нас, противников этой системы прогресса, упрекают в том, что мы до конца не поняли прогрессивной сущности социалистического обновления общества. Нам говорят, что сущность социализма была деформирована, что в ранг абсолютной истины была возведена догма общенародной собственности — собственности социалистического государства. Государство и социализм сделали синонимом. Между тем личность в государстве /история может только подтвердить наши измышления/ оставалась преобладающей тенденцией укрепления самого государства, разумеется, если сводить роль личности в истории не к отдельной личности, а к сотрудничеству личностей, которые только и объединяются в государство, чтобы защитить свои интересы. Государство без личности пагубно, ибо оно каквозь эгоистично. В этом случае история пренебрегает эгоизмом масс и возвеличивает эгоизм отдельной личности. Октябрьский переворот в России пробудил к деятельности исторический эгоизм масс. И если бы в России того времени не оказалось личности, способной поставить себя выше общественного эгоизма, Россия пережила бы еще более страшный террор, чем сталинский. Диктатуру личности, а этой личностью мог быть и Каменев, и Троцкий, и Бухарин, заменила бы диктатура класса, а именно — диктатура пролетариата. *Продолж. следует.*

ШЧЭРА ДЭЛЭГАТЫ

сяброў, якія даслалі ахвяраваньні на выданьне "Прамень":
навучэнец ЛІМТ А.П. — 3 рублі.
Галай Армадзь зь Менску — 2 рублі.
гурт работнікаў заводу шасьцерань — 26 рублёў.

Нумар надрывавалі Уладзімер ды Валеры Шушкэвічы і Мікола Барбаро.
Адрас для карэспандэнцыі ды пераходаў:
21130, Віцебскі вобл., г. Лепель, вул. Менская, д. 10, кв. 13, Шушкэвічу Уладзімеру.
Тэлефон: 2-14-13, Міколу Барбаро.
Копт нумару ў Менелі — 20 капеек.
Пашта 1000 асобнікаў.
Нагадваем, што бяз зважкі ахвяраваньняў далейшае выданьне "Прамень" будзе не магчымым.
Др. Карыя Вітаса Каленіца.

Гляда значыць з вываі вашага места. Калі ласка, на магчымасці набудзьце іх для мяне. Я збограю значыць, прысьветацца Беларусі.
Да пабачэння. 9.03.90.

АЛЕСЬ СЯРОЖКІН.
ВОРША.

АД РЕДАКЦЫ. Сябра Алесь. Зірні на шапку "Прамень". Бачыш нацыянальную сымболіку? У думках адздыдзілі бел-чырвона-белы Сьвят ды крапасныя аблені. Застаўся шчыт з вываі Пагоні ды надпіс "Лепель". Гэта гэрб Лепеля. Упрыгожыць яго Лепель меў гонар Пагоні за ўдзел у Грунвальдскай бітве зашараў гораду ў 1410 годзе. Такія значыць прадаўца ў Лепельскім краязнаўчым музее. Даслаем табе. Дзякуй за "Купейны". Будзем і надалей абменьвацца газэтамі. У вобласці толькі мы пакуль маем овае выданні. Чамусьці маўчаць "Віцебскія званы".

ЯК ВЫЛУЧАЛІ КАНДЫДАТА

У Цэнтральную ды Акруговую выбарчыя камісіі, у рэдакцыю газет "Літаратура і мастацтва" ды "Прамень".

З А Я В А

Просім выбарчыя камісіі адмяніць рашэнне канферэнцыі работнікаў заводу шасьцерань па вылучэнню кандыдата ў дэпутаты Вярхоўнага Савету Беларусі /праходзіла 20 сакавіка 1990 году/, а рэдакцыі газет адпаведна выправільнае выдзеньне яе сакратаром партарганізацыі заводу Адамам Ташліковічам. Будзем называць толькі памылкі.

1/. Некалькі дэлегатаў, якія былі абраны працоўнымі калектывамі з разлікам 1 дэлегат на 5 работнікаў, не знайшлі сябе ў спісе дэлегатаў, а таму былі пазбаўлены права голасу, які быў прадастаўлены імшым /Марковіч, Буевіч ды інш./.

2/. Адам Ташліковіч заявіў, што канферэнцыя склікана згодна рашэння партбюро, нават не заявіўшы, што роўна за тыдзень да яе ў Савет працоўнага калектыву старшым дыспетчарам заводу Уладзімерам Шушкэвічам ды токарэм Анатолям Мальчэўскім пададзена заява з прозьбай разгледзець пытаньне аб скліканні канферэнцыі. Савет працоўнага калектыву такога рашэння не прымаў.

3/. Адам Ташліковіч самазвана ўзяўся старшынстваваць на сходзе.

4/. Дэле гэты адразу запатрабавалі вырашыць пытаньне аб парадку галасавання: тайным ці адкрытым, пакуль аўдыторыя не стамілася і, жадаючы хутчэй вызваліцца не прагаласавала б за адкрытае галасаваньне. Адам Ташліковіч самавольна перанёс апошняе пытаньне на галасаваньне пасля абмеркавання кандыдатаў.

5/. Абмеркаваўшы кандыдатуры, Адам Ташліковіч ня даў згоды вылучаным кандыдатам у кандыдаты выступіць.

6/. Адам Ташліковіч сам прапанаваў адкрытае галасаваньне, падбухтоўваючы дэлегатаў канферэнцыі падаць голас за яго.

7/. Пры падліку галасоў Адам Ташліковіч асабіста налічыў 67 мандатаў, якія ўзьняліся за адкрытае галасаваньне. Сьледам за ім токар Анатолям Мальчэўскі налічыў 83 такіх галасы /прысутнічала на канферэнцыі 119 дэлегатаў/. Запатрабаваньне часткі дэлегатаў перагаласаваньне пасля выбару лічылнай камісіі Ташліковіч ігнараваў.

8/. На прапанову Ташліковіча абрань лічылную камісію, дэлегат Пахому назваў кандыдатуры токараў Кірэева ды Мальчэўскага. Потым паступілі кандыдатуры начальніка адздыдзела графі ды зарплатаў Мірановіча ды выгубічыка Скакуна. Ташліковіч залічыў апошніх два прозьвішчы, прагнараваўшы першыя. На ўдкладчэнне Пахомова старшыня ўвагі не звярнуў.

9/. Некалькі канферэнцыя налічыла, што лічылная камісія была абраная для падліку галасоў за метады галасавання, а Ташліковіч адразу прапанаваў галасаваньне за кандыдатаў у дэпутаты, 46 абураных дэлегатаў пакінулі залу.

10/. На зьвагу кандыдата ў дэпутаты Шушкэвіча, што няма кворуму для галасавання /з абраных 150 дэлегатаў у зале засталіся толькі 73 /, Ташліковіч адказаў, што канферэнцыя правамоцная, паколькі на пачатак галасавання зарэгістравалася 119 дэлегатаў /кворум быў/.

У выніку за жадаемага раённаму партпарату

кандыдата дырэктара заводу шасьцерань Ганчара прагаласавала адкрытым галасаваньнем 64 дэлегаты, 2 устрымаліся, 7 выказалася супроць.

Задачына райкаму вышанана! Заводскі парткміў забалатаваў нежадаемага кандыдата ў кандыдаты старшага дыспетчара Уладзімера Шушкэвіча, якога вылучалі як прадстаўніка БНФ.

Ад імя большасці калектыву заводу просім трыстанцы, да якіх звяртаемся, разабрацца ды лічыць канферэнцыю заводу шасьцерань не правамоцнай, а таму несапраўднай. *Уста 26 ліпеня 90.*

ГРОМ ПОБЕДЫ, РАЗДАВАЙСЯ!

АНАТОЛИЙ МАЛЬЧЕВСКИЙ, ТОКАРЬ ЗАВОДА ШЕСТЕРЕН

АД РЕДАКЦЫ: вартыкул падаецца бяз правак. Нагадваем, што меркаваньне аўтараў не абавязкова супадае зь меркаваньнем рэдакцыі ды ктраўніцтва БНФ.

Развитие общественно-политической ситуации в стране привело к размежеванию сил, одни из которых последовательно отстаивают принципы социалистического преобразования общества, другие с немелнейшей последовательностью отрицают саму возможность такого преобразования.

Энгельс утверждает: "Всеобъемлющая, раз навсегда законченная система познания природы и истории противоречит основным законам диалектического мышления, но это, однако, не исключает, а, напротив, предполагает, что систематическое познание всего внешнего мира может делать гигантские успехи с каждым поколением". /Энгельс. "Анти-Дюринг", стр. 20. Политиздат. 1977 г./.

С каждым поколением история нашей страны имела не гигантские успехи во всех сферах человеческой деятельности, а значит, и в сфере "систематического познания всего внешнего мира", а заурядное опоздание в болото "социального прогресса". Одни говорят о том, что важнейшим завоеванием социализма является индустриализация страны и забывают об азах диалектики: капиталистическая система производства могла бы произвести "индустриальную революцию" с меньшими затратами. Социализм буквально построен на "костях народа".

Всякий раз, когда речь заходит о том, что социализм мог иметь более примечательную форму, чем нещадную эксплуатацию масс, нас, противников этой системы прогресса, упрекают в том, что мы до конца не поняли прогрессивной сущности социалистического обновления общества. Нам говорят, что сущность социализма была деформирована, что в ранг абсолютной истины была возведена догма общенародной собственности — собственности социалистического государства. Государство и социализм сделали синонимом. Между тем личность в государстве /история может только подтвердить наши измышления/ оставалась преобладающей тенденцией укрепления самого государства, разумеется, если сводить роль личности в истории не к отдельной личности, а к сотрудничеству личностей, которые только и объединяются в государство, чтобы защитить свои интересы. Государство без личности пагубно, ибо оно каквозь эгоистично. В этом случае история пренебрегает эгоизмом масс и возвеличивает эгоизм отдельной личности. Октябрьский переворот в России пробудил к деятельности исторический эгоизм масс. И если бы в России того времени не оказалось личности, способной поставить себя выше общественного эгоизма, Россия пережила бы еще более страшный террор, чем сталинский. Диктатуру личности, а этой личностью мог быть и Каменев, и Троцкий, и Бухарин, заменила бы диктатура класса, а именно — диктатура пролетариата. *Продолж. следует.*

ШЧЭРА ДЭЛІ

сяброў, якія даслалі ахвяраваньні на выданьне "Прамень":
навучалец ЛГМТ А.П. — 3 рублі.
Галад Армадзь зь Менску — 2 рублі.
гурт работнікаў заводу шасьцерань — 26 рублёў.

Нумар надрывалі Уладзімер ды Валеры Шушкэвічы і Мікола Барбаро.
Адрас для карэспандэнцыі ды пераходаў:
21130, Віцебскі воб., г. Лепель, вул. Менская, д. 10, кв. 13, Шушкэвічу Уладзімеру.
Тэлефон: 2-14-13, Міколу Барбаро.
Конт нумару ў Менелі — 20 капеек.
Пашта 1000 асобнікаў.
Нагадваем, што бяз зыхі ахвяраваньняў далейшае выданьне "Прамень" будзе не магчымым.
Дракар Я Вітаса Каленіца.